

اسناد تجاری - چک :

۲۱۰ ق. ت ← چک نوشتنهای است که
صادر کننده و وجهی را که نزد محال علیه دارد
(بانک) "یا بعضاً"
مسئرد کند یا به دیگری واگذار کند.

در چک سه طرف داریم
صادر کننده
دارنده
محال علیه
← بانک
دولتی خصوصی

* اگر محال علیه در چک بانک نباشد، مسئول مقررات صدور چک نخواهد شد مثال: حواله های که مشتریان
مؤسسات مالی و اعتباری بر عهده ایشان صادر می کنند.

* در چک بحث تنگول یارد وجود ندارد، اگر در حساب صادر کننده اعتبار و وجه وجود داشت بانک
مکلف به پرداخت است. اگر در حساب صادر کننده اعتبار نبود بانک مکلف به پرداخت نیست.

* چک سند حال و بر رویت است ← ماده ۳۱۰ ق. ت
م ۳۱۱ ق. ت

* چک وعده دار ← م ۳ ق. ص. پنج
م ۳ مکرر

اعتنام چک
چک عادی: اشخاص عهده بانکها به حساب جاری خود صادر و دارنده آن، تضمینی جز اعتبار
صادر کننده آن ندارد.
چک تأیید شده: شخص به حساب خود در بانک صادر می کند ولی بانک پرداخت آن را تأیید و
ضمانت می کند.
چک تضمین شده: چکی که خود بانک به درخواست مشتری صادر می کند و متعهد پرداخت وجه
چک می شود.

* ماهیت چک تضمین شده ← وسیله پرداخت نیست بلکه با توجه به اینکه وصول وجه
آن مسلم است مثل پول بوده و قابل پرداخت است.

* ظاهر نویسی برای انتقال چک تضمین شده فاقد اعتبار است.

ابطال چک تضمین شده

- به درخواست متقاضی یا وکیل یا نماینده قانونی
- با ارائه اصل چک جهت وارزوجه به حساب متقاضی
- بدون نیاز به ظاهر نویسی گیرنده (ذی نفع)
- ۱ ماه پس از صدور توسط بانک امکان دارد

مفقود شدن چک تضمین شده

- متقاضی و گیرنده هر دو به بانک صادر کننده مراجعه میکنند.
- تحویل و اطمینان برک اعلام مفقودی
- تعهدنامه عدم ادعای نسبت به چک مفقود شده و درخواست الصحتی از بانک
- بانک متکلف است علاوه بر احراز هویت متقاضی و دارنده (گیرنده)
- از سامانه نظام هویت بعضی الکترونیکی بانکی الصحتی را اعلام میکند.

حجل چک تضمین شده ← به حکم دادگاه به مدت ۲ تا ۶ سال از رفتن آن محروم می شود.

- چک موردی تبصره ۲ ماده ۶ ق. ص. چ

اشخاص که فاقد دسته چک هستند می توانند از چک موردی برای پرداخت های وعده دار و در وجه اشخاص معین استفاده کنند.

ماهیت چک موردی همان ماهیت چک عادی موضوع قانون صدور چک است و همان قواعد و ضمانت اجرا را دارد.

۱- صدور نیاز به اعتبار سنجی و رتبه بندی و دسته چک ندارد.

۲- چک موردی فقط برای پرداخت وعده دار استفاده می شود.

مواردی که از احکام عموم استثناء شده

- بابتوجه به وعده دار بودن آن ضمانت اجرای دیگری ندارد.

کسانی که دستاویز دارند

صاحبان چک

- دریافت دستاویز (م. ۳۰ ق. ۱۱ چ)

صدور دستاویز از طریق سامانه باید انجام می گیرد ← خود بانک ها نمی توانند دستاویز چک صادر کنند.

هویت سنجی متقاضی ← سامانه باید جهت مشخصات متقاضی را احراز می کند.

۱- مشخصات متقاضی

۲- نبود ممنوعیت قانونی متقاضی

* پس از احراز موارد فوق با چک موردی در صورت درخواست داده می شود.

در صورتی که متقاضی دستاویز باشد باید مرحله زیر را هم انجام دهد:

اعتبار سنجی متقاضی دستاویز

۱- از سامانه ملی اعتبار سنجی اعتبار بررسی می شود.

۲- از موسسات رتبه بندی اقدام می کنند برای سقف اعتبار مجاز متقاضی.

اختصاص شناسه اعتبار و مدت اعتبار هر برویچ

* شخصی که با توسل به تیمارهای متعلق به دستاویز غیر متناسب با اوضاع مالی و اعتباری خود صادر کرد

بمدت ۳ سال از
۱- دریافت دستاویز
۲- صدور چک جدید
۳- استفاده از چک موردی

جزای نقدی درجه ۱ در قانون م. ۱۰ محکوم می شود (تصویر م. ۳۰ ق. ۱۱ چ)

فایده و نتیجه اعتبارسنجی:

شخص صادرکننده چک باید

- هویت دارنده
- مبلغ
- تاریخ صدور چک برای هر شناسه اعتباری بر وجه چک انجام گیرد
- مبلغ چک نباید از اختلاف سقف اعتبار مجاز و تعداد چک های تسویه نشده بیشتر باشد.

مثلاً: الف
دست چک

تا ۵۰۰ تومان اعتبار دارد

ما فراموش کردیم! چک بدستیم!

در سامانه ثبت شده
چون سقف اعتبار

کلاس ۵۰۰ تومان

* اگر چک ثبت سامانه نشود چک سند مدنی است و بکاری محسوب نمی شود.

اشخاص ممنوع از دریافت دست چک یا چک موردی و صدور چک

- اشخاص ورشکسته
- معسر از پرداخت محکوم به
- معسر از هزینه دادرسی را تسکین نمی شود
- چک برگشتی رفع سوء اثر نشده داشته باشد.

(م ۱۱ مکرر ق. ص. ج)

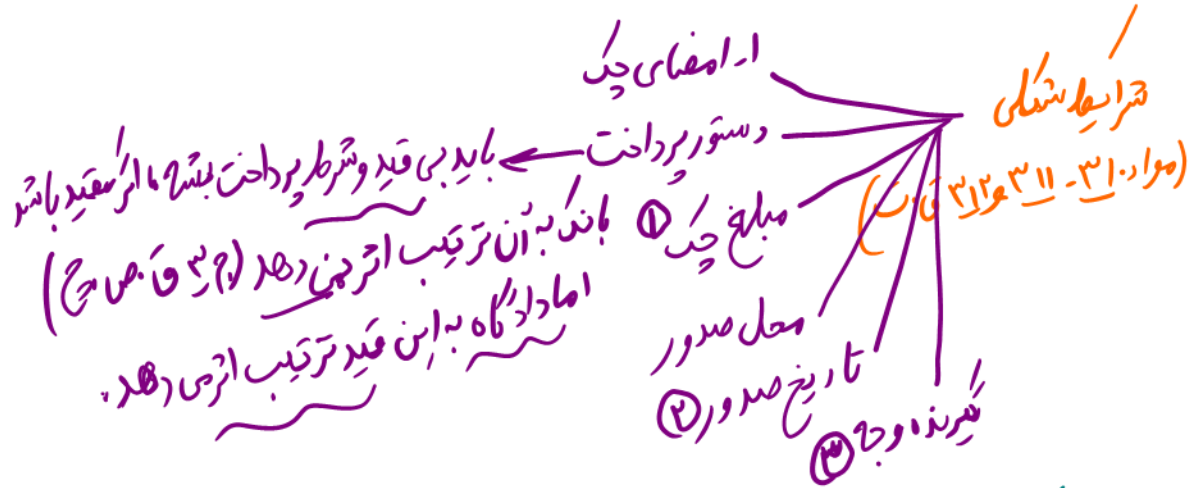
* این اشخاص فوق حتی حق صدور چک به نمایندگی از دیگری را هم ندارند. (ت ۲ م ۱۱ مکرر)

شرایط ماهوی

باید شرایط صحت قراردادها (م ۱۹۰ ق. آ. م) رعایت شود.

شرایط صدور چک

- * اگر شخصی چک صادر کند و وجه آن چک نزد بانک محال باشد موجودند اشیا باشد به آن چک، چک بلا محل می گویند.

① - اختلاف در مندرجات چک موجب عدم پرداخت است ← م ۳ ق.ص.ج

* مبلغ چک دوبار یا چند بار نوشته شود بین نوشته ها اختلاف ← باند از پرداخت خودداری می کند.

② - اگر هم با حروف و هم با عدد نوشته شود ← حروف و عدد با هم مغایرت داشته باشند ← تاریخی که به حروف نوشته شده ترجیح دارد.

③ - اگر مالکیت چک در زمانه صادر ثبت نشده باشد مشمول مقررات قانون صدور چک نیست و باند ها مکلف اند از پرداخت وجه آن ها خودداری کنند. (ت.ام ۲ مکرر ق.ص.ج) ۹۷

* کسانی که قصد دریافت چک را دارند امکان استعلام آخرین وضعیت صادرکننده تسامح ← سقف اعتبار مجاز.

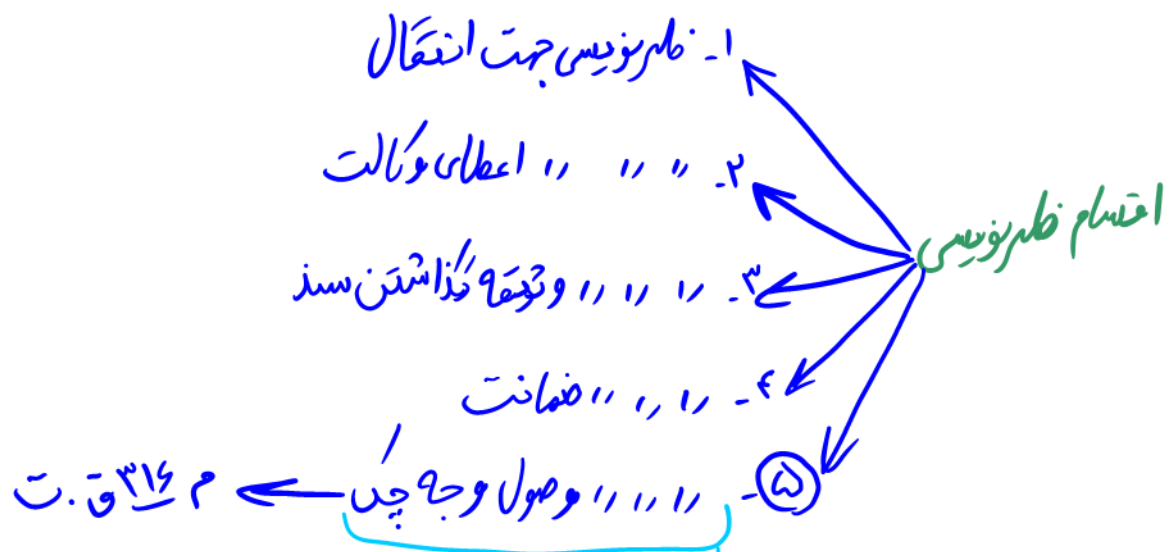
سابقاً چک بر طبقی در ۳ سال اخیر
میان تعدلات چک های مشوبه
فشارده

* چک بدون امضا اساساً سندیت ندارد

* هر کدام از این شرایط نبود (بجز شرط امضای چک) سند مدنی محسوب می شود و منحل مزایای چک نخواهد بود.

وحدت رویه ۸۷۰

- ظهیر نویسی و ضمانت در چک اصولاً تابع قواعدی است که در خصوص ظهیر نویسی و ضمانت برای بیان سند

۴، ۵، ۴، ۵ ← باندراج شدن
چگونه فایده ای دارد؟ در صورتی که دارنده چک تا ۶ ماه از تاریخ صدور چک
برای وصول آن به بانک مراجعه نکند یا ظرف ۶ ماه از تاریخ صدور گواهی
عدم پرداخت شکایت نکند ← درنگ حق شکایت کتبی ندارد.

* ظهیر نویسی جهت وصول اثبات میکند چه کسی و در چه زمانی برای وصول وجه باندراج کرده
* ظهیر نویسی چک فقط در وجه شخص معین ممکن است ✓ (ت.ام ۱۴۸۴ ق.م.ج)

ت.ام ۲۱ مهر
اصلاحی سال ۱۴۰۰
چک هایی که پس از پایان اسفند سال ۹۹ صادر شود ← ثبت انتقال چک در سامانه صدور
جایگزین پشت نویسی چک میشود.
در قبل از اسفند ۹۹ صادر شده ← مستلزم امضای ظهر چک برای انتقال
است.

